

ชื่อโครงการ ศึกษาแนวทางการดูแลคนพิการในกลุ่มผู้สูงอายุที่มีภาวะ โรคเรื้อรังแทรกซ้อน โดยครอบครัว
ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กรมศึกษา ตำบลหนองค่าย อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา

ชื่อผู้วิจัย นางปราณี ทองศิริ

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์คุณภาพโรคเรื้อรังในกลุ่มผู้สูงอายุที่เป็น
คนพิการ 2) เพื่อศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรค และโอกาส ในการจัดการโรคเรื้อรังกลุ่มผู้สูงอายุที่พิการ
ของครอบครัว/ชุมชน/หน่วยงาน 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันการเกิดโรคเรื้อรังและ
ดูแลคนพิการสูงอายุฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยครอบครัว/ชุมชน/หน่วยงาน ตำบลหนองค่าย อำเภอประทาย
จังหวัดนครราชสีมา

เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กลุ่มเป้าหมายเป็นผู้สูงอายุที่พิการในตำบลหนองค่าย
จำนวน 132 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์ ราชบุคคลและราชกลุ่ม ที่ทีมวิจัยร่วมกัน
สร้างขึ้น การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติร้อยละ ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิเคราะห์ เนื้อหาและประเด็น
สำคัญ

ผลการวิจัย

สถานการณ์คุณภาพโรคเรื้อรังในกลุ่มผู้สูงอายุที่พิการส่วนใหญ่เป็นโรคเบาหวาน ความดัน
โลหิตสูง หอบหืด โรคหัวใจ โรคซึมเศร้า โรคไต ข้อเสื่อม ไขมันในเลือดสูง การได้ยิน การเคลื่อนไหว
ซึมเศร้า มีความกังวลส่วนจุดแข็ง จุดอ่อน อุปสรรคและโอกาส ในการจัดการโรคเรื้อรัง ของครอบครัว/
ชุมชน/หน่วยงานในระดับตำบลพบว่าด้านครอบครัวและชุมชนจะมี จุดแข็งคือมีลักษณะเอื้ออาทร จุดอ่อน
คือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ส่วนอุปสรรคคือฐานะทางเศรษฐกิจในครอบครัวยังไม่ดีเท่าที่ควร โอกาสมี
นโยบายของรัฐเอื้อต่อการประสานงานการช่วยเหลือดูแลคนพิการได้และหน่วยงานที่พร้อมจะช่วยเหลือ
ด้าน หน่วยงาน รพ.สต.พบว่ามีจุดแข็ง มีบุคลากรที่มีความพร้อม มีนโยบายชัดเจนในการดูแลผู้สูงอายุ
กระทรวงสาธารณสุข จุดอ่อนยังขาดการทำงานเชิงรุก อุปสรรค บุคลากรที่มีภาระงานมาก โอกาสมีภาคี
เครือข่ายที่จะร่วมดูแลคนพิการทุกระดับ ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบลหนองค่าย พบว่า จุดแข็งมี
งบประมาณในการดูแล จุดอ่อน ยังขาดการทำงานเชิงรุก ขาดข้อมูลผู้สูงอายุที่พิการและเป็นโรคเรื้อรัง
อุปสรรคชุมชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาน้อย โอกาส มีสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
สนับสนุนงบประมาณจัดตั้งกองทุนสุขภาพตำบล มีภาคีเครือข่ายในพื้นที่ ส่วนแนวทางในการส่งเสริม
สุขภาพป้องกันการเกิดโรคเรื้อรัง และดูแลคนพิการผู้สูงอายุ การฟื้นฟูสมรรถภาพโดยครอบครัว/ชุมชน/
หน่วยงาน พบว่าด้านครอบครัวมี 6แนวทาง ด้านชุมชนมี 10 แนวทาง ด้านรพ.สต. มี10 แนวทาง ด้าน
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองค่ายมี 11 แนวทาง และแต่ละหน่วยงานได้เลือกไปทดลองปฏิบัติหน่วยงาน
ละ 1 แนวทาง

ข้อเสนอแนะ

การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ต้องใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของคนที่เกี่ยวข้องที่มีคนพิการ ครอบครัว คนดูแลคนพิการ ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในตำบล มาร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวการแก้ปัญหาและให้แต่ละส่วนนำแนวทางไปปฏิบัติในส่วนของตนเองและมีการเชื่อมประสานกัน

การวิจัยครั้งต่อไป 1)ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน หน่วยงาน ในระดับตำบล เรื่องการป้องกันดูแลโรคข้อเสื่อมในกลุ่มผู้สูงอายุ 2)ควรมีการศึกษาภาวะซึมเศร้า ในกลุ่มเสี่ยงต่างๆในชุมชนแบบมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันการทำร้ายตัวเองที่เกิดจากโรคซึมเศร้า 3)ควรมีการวิจัยในพื้นที่อื่นเพื่อตรวจสอบผลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้